

-concept-

Aan:

Het College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Peel en Maas
Postbus 7088
5980 AB PANNINGEN

Datum: 19 juli 2016

Onderwerp: ongevraagd advies Jeugdwet

Geacht College,

De Adviesraad Sociaal Domein heeft zich de afgelopen periode grondig verdiept in de Jeugdwet en de wijze waarop de gemeente Peel en Maas haar verantwoordelijkheden ter zake neemt. De bevindingen van de Adviesraad zijn gebaseerd op de studie van landelijke, regionale en gemeentelijke documenten. Daarnaast is gesproken met diverse deskundigen, onder wie dhr. F. Grommen, directeur van de provinciale belangenorganisatie CliC (Cliënten Centraal in jeugdhulp). De Adviesraad is dhr. P. Trutmans als ambtelijk expert zeer erkentelijk voor de door hem deskundig en bevlogen verstrekte informatie. De bevindingen van de Adviesraad zijn tweeledig. Enerzijds waardering voor de wijze waarop de gemeente Peel en Maas de Jeugdwet uitvoert. De eigen signatuur en bestuurscultuur zijn duidelijk herkenbaar: proactief, non-conformistisch, gebaseerd op de uitgangspunten van de Transformatie. Daarnaast ook zorgen, omdat de gemeente Peel en Maas (nog) niet voldoet aan de expliciete wettelijke verplichtingen en daarmee tekort schiet in de sfeer van resultaatsturing, risicomanagement, verantwoording en transparantie. Aanleiding voor de Adviesraad om het college van ongevraagd advies te dienen.

Ter adstructie van haar zorgen verwijst de Adviesraad naar artikel 2.2. van de Jeugdwet. Krachten s deze bepaling dient de gemeenteraad periodiek een plan vast te stellen, dat de hoofdlijnen van het gemeentelijk beleid bevat. Het gaat daarbij niet alleen om visie, doelstellingen en wijze van uitvoering. Het plan dient ook aan te geven “welke resultaten de gemeente in de door het plan bestreken periode wenst te behalen, hoe gemeten zal worden of deze resultaten zijn behaald en welke outcomecriteria gehanteerd worden ten aanzien van jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen”. De Adviesraad stelt vast dat de gemeente Peel en Maas niet beschikt over het wettelijk voorgeschreven plan. Het Regionaal Beleidskader Jeugd Noord-Limburg 2015-2018 kan niet als zodanig worden aangemerkt. In paragraaf 15 van dit kader wordt gewezen op het belang van monitoring en verantwoording, waarbij wordt verwezen naar de jaarlijkse uitvoeringsplannen van de regiogemeenten. De gemeente Peel en Maas beschikt niet over een uitvoeringsplan over 2015 en 2016. In de gemeentelijke Verordening Jeugdhulp Peel en Maas behandelt artikel 12 de evaluatie: “Het door het gemeentebestuur gevoerde beleid wordt periodiek geëvalueerd. Het college zendt een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van het beleid aan de gemeenteraad”. De adviesraad is niet bekend met eventuele (voorgenomen) acties van het college ter zake.

De Adviesraad stelt vast dat de gemeente Peel en Maas zeer actief is met de uitvoering in de praktijk, maar zich (nog) niets gelegen laat liggen aan de wettelijke bepalingen. Nu is ook de Adviesraad wars van een formalistische benadering, maar in dit geval gaat het om véél meer! Sturing op vooraf geformuleerde beoogde resultaten is thans niet mogelijk. De grondslag voor een effectieve evaluatie ontbreekt. Verantwoording op het gewenste niveau is niet haalbaar. Door gebrek aan inzicht en doorzicht is het risicomanagement onder de maat. De gemeente volstaat met een inspanningsverplichting, van transparantie is geen sprake. Kortom: de gemeente is niet in control.

Stevige conclusies, die niet uit de lucht komen vallen. De Adviesraad heeft dit onderwerp reeds diverse malen aan de orde gesteld, tijdens bestuurlijke overleggen. Gewezen wordt ook op het advies d.d. 25-9-2015 over de conceptbegroting 2016, onderdeel Sociaal domein. De adviesraad verwijst ook naar het Jaarverslag 2015 van de Rekenkamercommissie Peel en Maas, dat ingaat op de Transities: “Daarnaast moet de raad met het college afspraken maken over de te hanteren kwantitatieve en kwalitatieve prestatie-indicatoren, de manier van verantwoording en de wijze waarop wordt omgegaan met eventuele financiële tegenvallers”. De adviesraad verwijst ook naar de landelijk breed levende zorgen over de uitvoering van de Jeugdhulp. Zie onder meer de brief d.d. 24-6-2016 van Jeugdzorg Nederland, GGZ Nederland, VGN en VOB aan de Vaste Commissies VWS en V&J van de Tweede Kamer. Je kunt je zaakjes juist nú maar beter op orde hebben!

De Adviesraad voelt bij het college spanning tussen de bestuurscultuur van Peel en Maas en het ook in de Jeugdwet verankerde gedachtegoed in (onder meer) de sfeer van resultaatsturing. Voor de Adviesraad is het niet of-of, maar en-en. Beide benaderingen zijn niet alleen verenigbaar, het is een must om deze te verenigen. Juist ook binnen de bestuurscultuur in Peel en Maas, waarvoor de Adviesraad zoals eerder aangegeven waardering heeft! Deze wordt juist versterkt door een meer resultaatgerichte benadering, waarvoor de Jeugdwet (verplichtende) handvatten biedt. De belangen zijn groot, vorig jaar hebben maar liefst 731 jongeren uit Peel en Maas gebruikt gemaakt van een voorziening in het kader van de Jeugdwet! (Bron: CBS) Maar ook voor het functioneren van de Adviesraad zelf is de geschetste duale benadering een must. Met rituele adviestrajecten wordt noch het belang van de gemeente noch dat van de inwoners van Peel en Maas gediend.

De Adviesraad adviseert het college met klem om alle voorwaarden te vervullen opdat de gemeente Peel en Maas zo spoedig mogelijk voldoet aan de wettelijke verplichtingen krachtens de Jeugdwet. Dit zou pragmatisch kunnen door het verstrekken van een opdracht aan een gerenommeerde organisatie (bijvoorbeeld het Nederlands jeugdinstituut NJI). In een interactief traject zouden zowel de uitgangssituatie als de beoogde resultaten gedurende de komende jaren in beeld kunnen worden gebracht. De adviesraad is gaarne bereid om daarbij de nodige ondersteuning te verlenen.

Met vriendelijke groeten,
namens de Adviesraad Sociaal Domein Peel en Maas,

J. Knapen,
voorzitter